

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

THE FACTORS AFFECTED TO EMOTIONAL STABILITY OF SECONDERY SCHOOL
STUDENTS OF SCHOOLS IN NONTHBURI MUNICIPALITY NONTHABURI PROVINCE

สุรียัภรณ์ เปรื่องการ*

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ประชากรที่ศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ (1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล (2) แบบประเมินความมั่นคงทางอารมณ์และแบบสอบถามปัจจัยจิตสังคม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ด้านการมีสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีวินัยในตนเอง และหัวข้อการมองโลกในแง่ดี

การศึกษาวิจัย พบว่า (1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีเพศ อายุ ระดับชั้นการศึกษาที่แตกต่างกัน นักเรียนมีความมั่นคงทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีผลการเรียน สถานะภาพการสมรสของบิดามารดา และการพักอาศัยที่แตกต่างกัน นักเรียนมีความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 (3) การศึกษาปัจจัยด้านจิตสังคมทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ด้านการมีสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีวินัยในตนเอง และด้านการมองโลกในแง่ดี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีปัจจัยทางจิตสังคมในระดับที่แตกต่างกัน มีความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

คำสำคัญ : จิตวิทยา, ความมั่นคง, อารมณ์, ปัจจัยที่ส่งผล

ABSTRACT

This research is quantitative research that focus to 1st - 3rd year class secondary students who are studying in the second semester of 20 16 academic year. The study was divided into two parts: The first is personal data. Second part include emotional stability testing and questionnaire which separate into 4 topics of

*หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

psycho-social factors, Including the parenting in democracy style, relationship in family, self-discipline, And optimism.

The results showed that: (1) There is no different emotional stability between students which have different gender, age, and education level in significant statistic 0.5 (2) There is different emotional stability between students which have different academic record, different parent's marital status, and different living environment in significant statistic 0.5 (3) There is different emotional stability in case of having different testing level of psychosocial factors at in significant level .01.

Keywords: psychology, Stability, Emotional, Factors Affected

1.บทนำ

ความเป็นมาในสังคมโลกยุคข้อมูลและเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ทั้งสังคม วัฒนธรรม การเมือง การศึกษา การคมนาคม การแพทย์ การอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม และพาณิชย์กรรม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผลกระทบต่อวิถีชีวิต และการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในสังคม มีการแข่งขันทรัพยากร มีการลดการจ้างงานลงโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ แทนคน เกิดภาวะการว่างงาน เกิดความเครียด ดังนั้น บุคคลจึงต้องมีความสามารถในการสร้างเสริม “ความมั่นคงทางอารมณ์” ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบในด้านแบบแผนความเป็นอยู่ให้ได้ การดำเนินชีวิตของผู้คนทุกวัยที่ต้องปรับตัวตามสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยข้อเรียกร้องและความขัดแย้งตลอดเวลา อันเป็นสาเหตุแห่งปัญหาที่ยากในการปรับตัวทางสังคม (วรารักษ์ ตระกูลสฤณี, 2549 : 11-12)

ความสำคัญของปัญหาตามกรอบแนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ในสังคมยุคใหม่จึงอยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของบริบทดังกล่าวข้างต้น จำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับบริบท โดยสามารถปรับตัวอยู่ภายใต้ความแตกต่างหลากหลายในอันที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นและให้ความสำคัญในด้านความฉลาดทางสติปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการดูแลสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ คุณธรรมจริยธรรม ทักษะทางสังคม การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ และความฉลาดที่เกิดจากการเล่น ซึ่งยังมีปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่น 2 กลุ่ม คือ การศึกษาจิตวิทยา ทางชีววิทยาและจิตวิทยาทางสังคม ที่เป็นวัยซึ่งมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปหลายมิติ

(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี, 2558 : ออนไลน์) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี” เพื่อนำความรู้ด้านปัจจัยที่ส่งผลด้านความมั่นคงทางอารมณ์และวิธีการสร้างความมั่นคงทางอารมณ์

ไปเสริมสร้างความรู้แก่นักเรียนชั้นมัธยมสำหรับพัฒนาการทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ จิตวิญญาณของระยะการเปลี่ยนแปลงจากวัยรุ่นเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นวัยที่เกิดความรู้สึกคับข้องใจ สับสนต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ความต้องการอิสระ และการเลือกแนวทางการดำเนินชีวิต เกิดการอยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง การควบคุมอารมณ์ยังไม่ดีนักจึงก่อให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทกัน เพื่อการสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ที่ดีและเหมาะสมกับวัยรุ่นยุคปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์ในสังคมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์ในสังคมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี 5 ด้าน และโดยรวมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีวินัยในตนเอง และด้านการมองโลกในแง่ดี จำแนกตามเพศ ระดับชั้นเรียน ผลการเรียนรู้ และสถานะภาพทางครอบครัวของผู้ปกครอง

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์ของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ด้านสัมพันธภาพในครอบครัวด้านการมีวินัยในตนเอง ด้านการมองโลกในแง่ดี และโดยรวมในทุกด้าน รวม 4 ด้าน

3.2 ขอบเขตด้านประชากร ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 สังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ นครนนท์วิทยา 3 (วัดนครอินทร์) นครนนท์วิทยา 4 (วัดบางแพรกเหนือ) นครนนท์วิทยา 5 (ทานสัมฤทธิ์) และโรงเรียนกีฬานครนนท์วิทยา 6 เป็นชาย 426 คน หญิง 308 คน รวม 734 คน

3.3 ขอบเขตด้านตัวแปร (1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัว คือ เพศ ระดับชั้นเรียน และสถานะภาพทางครอบครัว ปัจจัยด้านจิตสังคม คือ ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการมีวินัยในตนเอง ด้านการมองโลกในแง่ดี และ (2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประชากร ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 สังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 5 โรงเรียน รวม 967 คน แยกเป็นดังนี้

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

(1) แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล

(2) แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์ ได้แก่

ก. แบบสอบถามความมั่นคงทางอารมณ์

ข. ปัจจัยจิตสังคม 4 ด้าน คือ (1) ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (2) ด้านการมีสัมพันธภาพในครอบครัว (3) ด้านการมีวินัยในตนเอง (4) ด้านการมองโลกในแง่ดี

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย และมีการปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจน ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดในการวิจัยและทำการตรวจค่า IOC ได้ค่า ดังนี้

(1) ความมั่นคงทางอารมณ์	ได้ค่า IOC = 0.98
(2) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	ได้ค่า IOC = 0.95
(3) สัมพันธภาพในครอบครัว	ได้ค่า IOC = 0.93
(4) ความมีวินัยในตนเอง	ได้ค่า IOC = 0.99
(5) การมองโลกในแง่ดี	ได้ค่า IOC = 0.97

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม ตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

(2) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าจำแนก (Discrimination Power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้ t-test Independent ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ทดสอบความแตกต่างจากคะแนน 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างจากคะแนนกลุ่มมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD

5.ผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัยโดยรวมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามสมมุติฐานตามลำดับดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 นักเรียนมัธยมที่มีเพศแตกต่างกันมีความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกัน พบว่า นักเรียนมัธยมเพศชายมีค่าเฉลี่ยความมั่นคงทางอารมณ์ ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ .421 นักเรียนมัธยมเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความมั่นคงทางอารมณ์ ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .376 ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ค่า Sig. ที่คำนวณได้ เท่ากับ .394 มากกว่า .05 จึงสรุปได้ว่า นักเรียนมัธยมที่มีเพศแตกต่างกันมีความมั่นคงทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 6 นักเรียนมัธยมที่มีการพักอาศัยอยู่กับผู้ปกครองแตกต่างกันมีความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกัน สรุปได้ว่า นักเรียนมัธยมที่มีการพักอาศัยกับผู้ปกครองแตกต่างกันมีความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า นักเรียนมัธยมที่มีการพักอาศัยกับผู้ปกครองแตกต่างกันมีความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า (1)นักเรียนกลุ่มที่มีที่พักอาศัยกับบิดา กับกลุ่มที่มีการพักอาศัยอยู่หอพักมีความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกันระดับสถิติที่ .05 (2) นักเรียนกลุ่มที่มีที่พักอาศัยกับมารดา กับกลุ่มที่มีการพักอาศัยอยู่หอพักมีความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกันระดับสถิติที่ .05 (3) นักเรียนกลุ่มที่มีที่พักอาศัยกับปู่ย่า กับกลุ่มที่มีการพักอาศัยอยู่หอพักมีความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 16 นักเรียนมัธยมที่มีการมองโลกในแง่ดีแตกต่างกันมีความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกัน สรุปได้ว่านักเรียนมัธยมที่มีการมองโลกในแง่ดีแตกต่างกันมีความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า นักเรียนมัธยมที่มีการมองโลกในแง่ดีแตกต่างกันมีความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการ LSD พบว่า (1) นักเรียนกลุ่มที่มีการมองโลกในแง่ดีน้อยที่สุด-น้อย กับกลุ่มที่มีการมอง

โลกในแง่ดีปานกลาง มีค่าเฉลี่ยความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนกลุ่มที่มีการมองโลกในแง่ดีน้อยที่สุด-น้อยกับกลุ่มที่มีการมองโลกในแง่ดีมาก-มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยความมั่นคงทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีแนวทางเสนอแนะ ดังนี้

1. ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรนำตัวแปรอื่นๆ เข้ามาศึกษาด้วย เช่น การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองและการอบรมเลี้ยงดูแบบบังคับ เป็นต้น

2. ผู้วิจัยมีข้อคิดเห็นที่จะเสนอแนะพ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงการอบรมเลี้ยงดูบุตร ดังนี้ (1) ระดับครอบครัว พ่อแม่และผู้ปกครองให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย โดยการให้อิสระกึ่งบังคับ เป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ดี จึงควรนำรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกึ่งบังคับไปขยายผล และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในกลุ่มเด็กและเยาวชนกลุ่มอื่นๆ เพื่อช่วยในการดูแลอบรมปลูกฝังพื้นฐานการอยู่ร่วมกันในสังคมที่ดีแก่เยาวชนและเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว สมาชิกควรที่จะเรียนรู้การใช้ชีวิตร่วมกันให้มากขึ้น ส่งเสริมให้มีสัมพันธภาพที่ดีด้วยการใช้เวลาว่างการอยู่ร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัวด้วยกัน และพ่อแม่ ผู้ปกครองต้องแสดงให้บุตรได้รับรู้ถึงความรักที่มีต่อบุตรและรับฟังปัญหาของสมาชิกในครอบครัวร่วมกัน ครอบครัวที่พ่อแม่ลูกมีความรัก ความผูกพันต่อกันย่อมร่วมมือกันปกครองลูกได้ การสร้างความรัก ความอบอุ่นในครอบครัวและสัมพันธภาพที่ดีจะเป็นเสมือนภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชน

บรรณานุกรม

วรารณ ตระกูลสถิตย์. 2549. จิตวิทยาการปรับตัว. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. พ.ศ.2558 .ออนไลน์. แหล่งที่มา : <http://www.nesdb.go.th/>.11 กรกฎาคม 2558.